

Številka: U-I-227/23-19

Datum: 14. 2. 2025

**ODKLONILNO LOČENO MNENJE
SODNIKA DR. ROKA ČEFERINA
K ODLOČBI ŠT. U-I-227/23 Z DNE 22. 1. 2025**

1. Z odločbo, h kateri dajem to ločeno mnenje, se v pretežnem delu strinjam. Varstvo živali je v skladu z ustaljeno presojo Ustavnega sodišča ustavno varovana vrednota, ki lahko utemeljuje posege v človekove pravice in temeljne svoboščine, med katere spada tudi pravica do zasebne lastnine. Zakonodajalec je zato dolžan preprečiti oziroma odpraviti ali vsaj omiliti bolečine, stres in strah živali kot čutečih bitij. Ta ustavno legitimen cilj je poskušal doseči z Zakonom o zaščiti živali (v nadaljevanju ZZZiv) . Pri tem pa je po mojem mnenju v delu tretje alineje 43. člena ZZZiv čezmerno posegel v pravico do zasebne lastnine iz 33. člena Ustave Republike Slovenije (Ustava) in v tem delu z odločbo ne morem soglašati.

2. Tretja alineja 43. člena ZZZiv med drugim določa, da se lahko pod zakonskimi pogoji živali dosedanjemu skrbniku trajno odvzamejo, namestijo v prehodnem hlevu in nato prodajo nevladni organizaciji ali kmetijskemu gospodarstvu. Iz kupnine se pokrijejo stroški postopka, razlika pa se nameni za izvajanje skrbi za živali iz 33. člena ZZZiv ali za dejavnost oskrbe trajno odvzetih živali iz 33.a člena ZZZiv. Lastnik živali, ki so mu bile te odvzete, torej ni upravičen do prejema vsaj dela kupnine, tj. tistega dela, ki ostane po poplačilu stroškov, saj se ta izplača tretjim osebam. V navedenem delu tretja alineja 43. člena ZZZiv po mojem mnenju nesorazmerno posega v pravico do zasebne lastnine.

3. Kot sem zgoraj navedel, z delom odločbe soglašam. Odločba tako po mojem mnenju korektno ugotovi, da sta odvzem živali in njihova prodaja novemu lastniku sorazmeren poseg v lastninsko pravico. V primerih mučenja živali je treba preprečiti njihovo nadaljnje trpljenje. V sodni praksi Ustavnega sodišča in Evropskega sodišča za človekove pravice je namreč trdno ustaljeno in prepričljivo utemeljeno stališče, da živali niso le stvari, ampak čuteča bitja. O pravilnosti tega stališča nimam nobenih pomislekov.

4. Velik ustavnopravni pomen varstva živali pred mučenjem tako pretehta nad posegom v lastninsko pravico osebe, ki so ji bile živali odvzete. Prav tako je sorazmeren naslednji

korak iz tretje alineje 43. člena ZZZiv, to je prodaja živali. Mučeno žival je treba odstraniti od tistega, ki jo muči, prav tako pa ji je treba zagotoviti oskrbo pri drugi osebi, ki bo zanjo primerno skrbela, kar se doseže s prodajo živali. Nimam tudi pomislekov o ustavni skladnosti tistega dela tretje alineje 43. člena ZZZiv, ki določa, da se iz kupnine poravnajo stroški postopka. Ker jih je lastnik oziroma skrbnik živali sam povzročil, je prav, da jih tudi sam povrne, kar se doseže s poplačilom teh stroškov iz kupnine, ki se pridobi s prodajo njegove živali. Resne pomisleke pa imam glede sorazmernosti nadaljnjega posega v lastninsko pravico, ki se kaže v tem, da se presežek kupnine nad stroški ne vrne lastniku živali, ampak se izplača tretji osebi.

5. Odvzem in prodaja živali sta ukrepa, ki naj jo varujeta pred mučenjem. Dobrobit živali v navedenem okviru pretehta nad varstvom lastninske pravice. Določba, po kateri se razlika kupnine po plačilu stroškov postopka izplača tretji osebi, namesto lastniku živali, pa je poseg v lastninsko pravico, ki v ničemer ne prispeva k dobrobiti živali; vsaj iz odločbe, h kateri dajem to ločeno mnenje, to ne izhaja. Ta del posega v lastninsko pravico ne zasleduje ustavno dopustnega cilja, to je varstva dobrobiti živali in tudi nobene druge ustavno varovane vrednote.

6. Odločba, h kateri dajem to ločeno mnenje, v 29. točki obrazložitve moj pomislek na videz zavrne s stališčem, da lastnik živali ni upravičen niti do razlike v kupnini, saj je s prodajo izgubil lastninsko pravico na živali, zato z odvzemom celotne kupnine sploh ne more priti do posega v njegovo lastninsko pravico. Ta argument se mi ne zdi prepričljiv. Po opisani logiki bi lahko v primeru, ko država nekoga razlasti, za odvzeto premoženje pa mu ne plača odškodnine, šteli, da s tem ni bilo poseženo v njegovo lastninsko pravico, saj jo je z razlastitvijo pač že izgubil, s tem pa je izgubil tudi lastninsko varstvo.

7. Del kupnine, ki ostane po poplačilu stroškov, predstavlja (delno) denarno protivrednost premoženja lastnika živali. Ne glede na to, da je bila žival prodana, pomeni popoln odvzem pravice do udeležbe pri kupnini poseg v njegovo lastninsko pravico. Gre za arbitraren poseg in za neupravičeno obogatitev tretje osebe, ki bi ta del kupnine prejela, na račun lastnika živali.

8. Ne dvomim o tem, da je ravnanje lastnika živali, ki je žival spravil v položaj, v katerem je trpela, zavržno. Vendar, pri tem ne gre pozabiti, da je imel na tej živali lastninsko pravico, da jo je (kar je najbolj pogost način pridobitve lastninske pravice v tovrstnih primerih) pridobil z odplačnim pravnim poslom, da je bila ta žival ne le čuteče bitje, ampak tudi delovno sredstvo na njegovi kmetiji, s katerim si je ustvarjal dohodek za življenje. Ob upoštevanju navedenega je toliko težje razumeti odločitev zakonodajalca, da od kupnine za to žival njen lastnik ne prejme ničesar.

9. Ni tudi odveč opozoriti, da je postopek prodaje v smislu izpodbijane določbe ZZZiv izrazito podnormiran. ZZZiv ne določa postopka prodaje in oblikovanja cene, za katero naj se žival proda. Ta zakonska nedoločnost krši ustavno zajamčeno načelo jasnosti in določnosti predpisov ter omogoča zlorabe. Žival se lahko proda bistveno pod njeno

tržno vrednostjo, kar lahko omogoči neupravičeno obogatitev tretjih oseb. Zato bi morali izpodbijano določbo dopolniti z jasnimi pravili glede prodaje živali in delitve kupnine, morda po vzoru Zakona o izvršbi in zavarovanju v delu, v katerem opredeljuje pravila za izvršbo s prodajo premičnih stvari. Nekoliko poenostavljeno: kupnino naj določi strokovnjak (izvedenec kmetijske stroke), žival naj se proda na dražbi in del kupnine, ki ostane po plačilu stroškov, naj se vrne lastniku. Le na tak način bi se onemogočile zlorabe v postopku prodaje in hkrati vsaj v nujnem obsegu zavarovala lastninska pravica lastnika živali.

10. Iz zgoraj navedenih razlogov odločbe v delu, v katerem sem glasoval proti, nisem mogel podpreti.

dr. Rok Čeferin
Sodnik